

Vallás és metafizika

Mítosz és logosz viszonya

(*Transzcendencia és tudomány*) Isten meghatározása hitelesen egyedül a misztikus tradícióban, jelesen a Kabbala Zóhár-féle isten-felfogásában fogalmazódott meg. A „vég nélküli semmi” a Zóhár istendefiníciója,¹ s lett légyen bármily elvont e meghatározás, mégis határozott meggyőződés, hogy kibontható az *absztrakció* homályából.² Ugyanakkor nem osztom a kabbalisták azon meggyőződését, amely szerint Isten nem ragadható meg fogalmilag, nyelvi eszközökkel. Meggyőződés szerint csak (*kijelentés*)logika és a *megfelelő fogalmak* megtalálása szükséges ehelyütt, s persze a probléma – az abszolútum problémája – *végiggondolása*.³

E siker ugyanakkor a metafizika feltámadását is jelentené. Gyakorlatilag két évszázad többé-kevésbé meddő próbálkozásainak vethet véget, s jelenthet új kezdetet a filozófia számára.⁴ A metafizika mint *abszolút tudomány* ugyanakkor átfomálhatja idővel egész világgépünket. Az első pedig, amit át kell formálnia, az a *vallás*, illetve a *vallások*.⁵

A metafizikának történelmi funkciója volt a vallási apologetika, hiszen „*philosophia est ancilla theologiae*” – s bármily meglepő, a *metafizika feltámadása* éppen e jogába és kötelességébe helyezi vissza a filozófia *centrumát*, a Πρώτη Φιλοσοφία-t. *Isten újbóli felfedezése* tehát e dolgozat igazi célja, túl azon, hogy a metafizika reneszánszát reméli.⁶ A metafizikai rekonstrukció kulcsa pedig Hegel „*legyőzése*”, ahogy Heidegger fogalmazott.⁷ A Hegel felett aratott győzelem ugyanakkor – mint már említettem – a *vallások tudományos értelmezését* is lehetővé teszi, valamint *általában át is formálja a vallás mint olyan értelmezését*. A kereszténységről, a judaizmusról, hinduizmusról, az iszlámról, valamint a buddhizmusról – tehát a nagy világvallásokról – beszélek.

(*Az Avatára és a Corporatio*) Az ember, az emberi közösségek törekvése ösidők óta a *természetfelettlivel* való kapcsolatteremtés.⁸ Az *istenekkel* való szövetség mindenkor a közösség, a társadalom érdekeit szolgálta, vagyis *érdekalapú szövetség, szerződés* volt.⁹ E szerződés azonban csak addig tartott egy adott istennel, ameddig a közösség úgy látta, érdekeit szolgálja. Ha hatalmasabb istent, isteneket talált magának, elvetette a régieket.¹⁰ A hinduizmus, a kereszténység, a buddhizmus és az iszlám vallásában azon istenszövetségre lelt rá, amelynél hatalmasabbat máig nem talált.¹¹ A lényeg tehát mindig az volt, hogy az *ismert* leghatalmasabb Urat, Urakat imádják.¹² Ahhoz pedig, hogy az adott Úr elismertté váljon, esetenként neki magának kellett megjelennie, *megtestesülnie*, hogy *hatalmát demonstrálhassa*, s így hitelességet és hatalmat nyerjen az adott emberi közösség felett.

A hindu-árja szent könyv, a *Bhagavad-Gíta* így ír e hatalmi demonstrációról:

„(8. vers) Jelenlegi anyagi szemeiddel nem vagy képes meglátni Engem, ezért természetfeletti látóképességet adok neked, amellyel megpillanthatsz mindenható, mindenekfelett álló hatalmam. (9. vers) Sanjaya szólt: Ó Dhrtarastra király, ekképp szólva Arjunához a Mindenható Úr, Sri Hari fölfedte neki mindenek felett álló univerzális hatalmát.

(10–11. vers) A Legfelsőbb Úr felfedte a számtalan arccal, szemmel és csodás látomással teli univerzális formáját. [...] (14. vers) Látván azt az elképesztő formát, a csodálattól megdöbben Arjuna, testén végigfutó remegő eksztázissal hódolatra hajtotta fejét Sri Krsna,

minden félisten Legfelsőbb Istene előtt, és imára kulcsolt kézzel beszélni kezdett. (15. vers) Arjuna így szólt: Csodálatos alakú Úr, testedben látom egybegyűlve az összes fajt, a félisteneket, az isteni szenteket és kígyókat, Mahadevát és a lótuszvirágon ülő Brahmát. (16. vers) Ó világmindenség Ura! Univerzális forma! Végtelen tested megszámlálhatatlan karját, szemét és arcát látom minden irányban, de képtelen vagyok megpillantani kezdeted, közeped vagy véged. [...] (18. vers) Te vagy a Védák által megismerhető Legfelsőbb Abszolút Igazság megtestesülése. Te vagy a világmindenség egyedüli fenntartója, és Te vagy a Védák által említett örök vallás elpusztíthatatlan megőrzője. Minden kétséget kizáróan Te vagy az örökkévaló Legfelsőbb Személy, ez az én szilárd meggyőződése.¹³

Az irtóztatós félelem. Félelem és rettegés – ugyanakkor imádat és csodálat, ez övezi Sri Krisna-t, az Istenség Legfelsőbb Személyiségét.

Krisna éppúgy megtestesülés volt tehát, mint Jézus.¹⁴ E két megtestesülés az *'Első Létező'*, az *Ens Primum* megtestesülésének (*corporatio*) tekintendő – ezt igyekszem bizonyítani.¹⁵ A „*Legfelsőbb Úr*” pedig mindig eljön, ha elharapózik a „*hitetlenség*” – vagyis megtestesül:

„(6. vers) Noha örök formám felette áll születésnek, halálnak, és Én vagyok minden élőlény irányítója, Saját édes akaratomból megjelenek a világban eredeti alakomban, kiterjesztvén belső energiámat, a yoga-mayat.

(7. vers) Ó Bharata, bármikor és bárhol induljon hanyatlásnak a vallás, és legyen emelkedőben a vallástalanság, Én személyesen jelenek meg, mintha emberhez hasonlóan megszülettem volna e világban.

(8. vers) Szent híveim felszabadítása, a bűnös gonosztevők legyőzése és az igazi vallás erős megszilárdítása végett korszakról korszakra megjelenek Én.¹⁶

A megtestesülés az *Első Létező (Ens Primum)* hatalmi demonstrációja tehát, olyan „*tanúságtétel*”, amely alkalmasint új vallást teremt – lásd pl. *kereszténység*.¹⁷

Jézus tetteivel – amelyek közé tartozik legnagyobb tette, a *feltámadás* is – bizonyított a isteni (*θεϊόν*) mivoltát.¹⁸ *Jézus természetfeletti lény volt, ez kétségtelen.* Konceptióm eddig kifejtett argumentumai alapján viszont a *Sátán (Lucifer)*¹⁹ és *nem* Isten megtestesülése volt, csakúgy, mint *Krisna*,²⁰ vagy *Ráma*.

(*Krisztus és Antikrisztus*) Hasonló következtetésre jutott már sok évszázaddal ezelőtt a profetikus Kabbala nagy alakja, Samuel Abulafia is:

„Egy rendkívüli szövegrészben Abulafia azt írja, hogy a »görög keresztények« a Messiást »Antikrisztusnak« nevezik. Számára fordítva van, amint jelzi is mindenkinek, hogy Jézus kijelentése a keresztényekhez – miszerint ő Isten és az Isten Fia – komplett hazugság; (Jézus) számára nem érkezett meg az egyetlen név hatalma, hanem az ő minden hatalma inkább a Teli képétől függ, a kígyó konstellációtól, amely a jó és gonosz tudásának fáján függ. Az igaz Messiás ellenben az élet fájára van függesztve. [...] Ugyanebben a kontextusban Abulafia szatirikusan mutatja be a kenyér és a bor eucharisztikus képeit, Krisztus teste és vére (tipologikusan a fáraó pékjének és pohárokának álmára vonatkoztatva, amelyet József értelmezett). A kenyér mint a *corpus daemones* van azonosítva, amelyet (Abulafia) a démonok testeiként magyaráz, a *dominus* ellentéteként, amely utóbbinak anyaga pedig spirituális és isteni. Jézus nem igazán Isten teste (*corpus domini*), hanem Jézus olyan kenyér, amely a Démon teste, a Sátán ereje, amely utóbbi Abulafia számára a csalás tehetségének imaginatív képességét jelenti.²¹

„Az Istenség Legfelsőbb Személyisége” – e kifejezés elemzése is kimutatja, hogy a hegeli „*abszolút szellemről*” van szó.²² A *legfelsőbb lény* ugyanis – érveim szerint – nem egyezhet meg a *Semmiel* azonos Abszolútummal; viszont, mint Isten (az „Általános

Első”, az „első lét” – a „tisztá semmivel” azonos „tisztá lét”) tagadása (a hegeli „abszolút tagadás”), a *Lény* (Wesen) mint *a létet tagadó lényeg* (Wesen), nem más, mint Isten (Adonáj) *első és legfőbb teremtménye*, amely Istennek tehát *tagadása*,²³ s így az *első objektív*, amelyet a *pusztán szubjektív* abszolútum önmegtagadása révén önmagából teremtett.²⁴

Az *első objektív* mint a *Legfőbb Szellem*, véges és határtalan lény, az első lét, amely létezéshez jutott, vagyis az *abszolút én* (az *abszolút tudat*).²⁵ A *Szellem*, kinek *vetélytársa* az ember Isten előtt, s ki az embert igába hajtja; s eléri, hogy az ember imádja őt – méghozzá Isten, vagyis az Úr (Adonáj) *képeként*.²⁶ A Sátán (Rama, Krisna, Jézus) Isten *lényege* (vagyis tagadása, hiszen *Isten a Lét – és a lényeg (létezés) a Lét (abszolút valóság) tagadása* [Hegel]),²⁷ *létezősége* (entitas), szelleme, mozgása; *első teremtménye*, mint önmaga *mása, képe*, εἰδος-a – vagyis a Fiú, a Λόγος.²⁸

Jézus (Jeshua) *képében* a *Démon* a Földre jött, mert a *Sátán* emberré vált, hogy imádjassék.²⁹ A Bhagavad Gíta Krisnát illetően – aki pedig Jézus elődje volt – bizonyos értelemben őszintén beszél. Ám mint a szövegben is áll, *Visnu* – aki Krisna *tulajdonképpenisége* – korszakról korszakra megjelenik „az igazi vallás erős megszilárdítása végett”; vagyis Jézus lényegileg éppúgy Visnu, vagyis a Sátán (a hegeli abszolút szellem, vagy világszellem) mint *corporatio*.

A zsidó nép körében testesült meg ekkor, elpusztítani akarván a kiválasztott nép országát, s elpusztítani akarván még a Római Birodalmat is.³⁰ Jézus születése (i. sz.) után 70-ben Jeruzsálem elbukott, a második templomot is lerontották,³¹ majd a kereszténység *erkölcsromboló* erejének következtében³² – miután ez utóbbi vallás államvallássá lett a Birodalomban – maga a Birodalom is elbukott. Évezredek sötétség borult Európára ezután. E sötétséget csak a reneszánsz, majd a felvilágosodás űzte el, jöcskán háttérbe szorítva a sötét középkorban mindenekfelett uralkodó kereszténységet.

E fentebb leírtak történelmi tények. Ám mégis, hozzá kell ezekhez tenni, hogy a felvilágosodást követő időszak (a 19–20. század) meglehetősen *ellentmondásosra* sikeredett az emberiség számára, különösen ami a 20. század első felét illeti... Mi lehetett ennek az oka? Meglátásom szerint éppen az, ami korábban üdvösnek bizonyult – nevezetesen a vallástól mint olyantól való eltávolodás. Az *ateizmus* ugyanis – amely a tudomány-technikai forradalommal egyre széleskörűbbé vált – az egyik oldalról a *materializmust* (lásd: baloldal), a másik oldalról pedig a keresztény-platonikus eszmetörténettel való *problematizáló* szembefordulást, s ebből következően a *fundamentalista radikalizálódást* (lásd: jobboldal) erősítette meg. Hozzájárul még e tendenciákhoz Hegel is, aki pedig – Kanttal szembeszállva – a *metafizika újrateemtését éppen a keresztény reorganizáció érdekében célozta meg*. Az abszolút idealizmus rendszere azonban – mint K. Popper írja – Hegel intenciója ellenére végső soron *irracionalizmus*, és a *totalitarianista politikai eszmeiség irányába hatott*, mind a bal- mind pedig a jobboldalon egyaránt. Hegel után jött K. Marx és a kommunizmus, illetve F. Nietzsche, „*az első nihilista*” (saját állítása szerint), kinek utóhatása bizony nem elhanyagolható a nemzetiszocializmus ideológiájára építkezésének vonatkozásában...³³

A kereszténység azt állítja, hogy *Jézussal eljött az igazi szabadság ideje*, amely kor a *boldogság kora* – mert *Jézus elűzte a Sátánt a poklokra*, kiebrudalván őt a Föld feletti uralomból. Mekkora tévedés!³⁴

(*A Törvény – átok vagy áldás?*) A kereszténység azt is állítja, hogy *hitével* biztosított az *üdvözülés*, s minden hívő Isten fiává lesz.³⁵ A szabadság, az *önkény* – mely Jézussal megteremtődik – felszabadít ugyanis a zsidó (erkölcsi) törvény, Mózes Törvénye, a Tóra alól. *A törvény „a Krisztusra vezérlő mester”*.

Pál apostolnak a Galátziabeliekhez írt levele, 3. fejezet:

„¹³Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden a ki fán függ:

...
¹⁹Micsoda tehát a törvény? A bűnök okáért adatott, a míg eljő a Mag, a kinek tétetett az ígéret; rendeltetvén angyalok által, közbenjáró kezében.

...
²⁴Ekként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünkké lett, hogy hitből igazuljunk meg.
²⁵De minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt.”³⁶

Jézus átka a törvényre hullt tehát, a törvényre, „mely a bűnök okáért adatott, míg eljő a Mag”. A „bűnök okáért”, vagyis a bűnök miatt adatott a Törvény, „míg eljő a mag” – vagyis Jézus, a „csemete” (a Messiás), kiből „csemete támad”, az egyház³⁷ –, s ezáltal „nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt”,³⁸ mint Pál mondja – vagyis Jézus eljövele után nincs szükség többé a Törvényre, hiszen itt a hit, a „Jézus Krisztusban” való hit, amely az „üdvözülés” egyedüli útja és lehetősége.

A Megfeszített átok tehát, azon átok, amely „érettünk” adatott. De miért?

Az átok, mint kár-hozat a Törvény megsemmisítésére irányul, hogy helyét átvehesse az „isteni szeretet törvénye”.³⁹ Maga a kijelentés ugyanakkor önmagában is furcsa és megkapó – már magáért az „átok” kifejezésért is. Az átok – kár-hozat. A Törvény kára pedig az alóla való felszabadulás.⁴⁰

Krisztus által Isten fiai vagyunk, tehát a törvénytől szabadok.

Pál apostolnak a Galátziabeliekhez írt levele, 4. fejezet:

„⁴ Mondom pedig, hogy a meddig az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet ura mindennek; ²Hanem gyámok és gondviselők alatt van az atyjától rendelt ideig. ³Azonképpen mi is, mikor kiskorúak valánk, a világ elemei alá voltunk vetetve szolgaként: ⁴Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, a ki asszonytól lett, a ki törvény alatt lett, ⁵Hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot.”⁴¹

A nagykorúság az időnek teljességével jött el az emberek számára Pál szerint, s e nagykorúság a szolgaságból való megszabadulást jelenti. A világ elemeinek való alávetettség megszűnése a világ felsőbb hatalmai alól való felszabadulás tehát.⁴² Isten fiaiként pedig isteni természettel és hatalommal rendelkezhetnek az igaz hívők (üdvözültekként).⁴³

A Törvény uralma így az erkölcsiségnek való alávetettség „szolgasága”. A Törvény alól való felszabadulás ua. felcseréli a Szentírás erkölcsiségét a szeretett és szerető „isten”, Jézus „erkölcsiségére”.

A keresztény erkölcs Nietzsche szerint a gyengék erkölce. Vagyis hamis erkölcsiség. Én is így látom – noha nem egészen a nietzschei értelemben.⁴⁴

Átkosnak nevezi Pál a törvényt, mert az átokkal sújtja a törvényszegőket; miközben meg van írva, hogy áldatnak azok, akik a törvénnyel élnek.

„¹⁰Mert a kik törvény cselekedeteiből vannak, átok alatt vannak; minthogy meg van írva: Átkozott minden, a ki meg nem marad mindazokban, a mik megírattak a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje. ¹¹Hogy pedig a törvény által senki sem igazul meg Isten előtt, nyilvánvaló, mert az igaz ember hitből él. ¹²A törvény pedig nincs hitből, hanem a mely ember cselekszi azokat, élni fog azok által.”⁴⁵

Mózes ötödik könyve a törvény summája, 28. fejezet:

²⁸ Ha pedig szorgalmasan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden ő parancsolatát, a melyeket én parancsolok ma néked:

akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr; a te Istened; ²És rád szállanak mind ez áldások, és megteljesednek rajtad, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára.”⁴⁶

A szöveg eleje kifejezetten inkonzisztens, hiszen azt mondja Pál, hogy aki a Törvény szerint cselekszik, az átkozott, ám ez nem igaz, hiszen a Szentírás (az Ótestamentum) éppen azokat sújtja átokkal, akik *nem* a Törvény szerint élnek. Nyilvánvaló, hogy itt „*az átok alatt levés*” *kettős értelmének szofisztikus kihasználásáról van szó*. Átok alatt vannak, kik a Törvény szerint élnek, mert Isten átkot mondott mindazokra, kik elhagyják a Törvényt. Mit jelent ez? Azt, hogy *az átok fenyegetése alatt vannak, ám nem átkozottak* – hiszen *az átkozottak éppen azok, akik velük ellentétben cselekszenek*. Eztán azt mondja Pál, hogy „*a törvény által senki sem igazul meg Isten előtt*”, mert, hogy „*az igaz ember hibából él*”. Ezzel pedig azt állítja Pál, hogy nem attól lesz *'igaz'*, vagyis *'erkölcsös'* valaki, hogy a Törvény (Tóra) szerint, vagyis *erkölcsösen cselekszik*, hanem attól, hogy *Jézust tiszteli, imádja, s benne, mint az Úristenben feltétlenül hisz*. E páli tételezés nyilvánvalóan igaztalan, hiszen evidens, hogy attól erkölcsös valaki, hogy erkölccsel való, vagyis az erkölcs tana (a Törvény) szerint él, aszerint cselekszik – *s ezt nem írhatja felül semmilyen istenhit*.

Miért jött el hát Jézus? Miért testesült meg a *Lény* (Wesen) Jézus alakjában? Miért feszítette fel magát a fára, a kereszt fájára? Miért vált átokká „*érettünk*”?

Jézus azért lett átokká „*érettünk*”, hogy megszabadulhassunk a Törvény átkától, vagyis, hogy magától a Törvénytől szabadulhassunk meg – ergo, hogy *törvénytelenül, bűnös lelkeként* élhessünk...

Jézus persze nem így fogalmazott...

Máté evangéliuma, 5. fejezet: „*¹⁷Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem.*”⁴⁷

Am mit jelent ez? Jézus betöltötte a Törvényt? Persze a Törvény megmaradt – mint rovott kő tábla, vagy írott papír, ez igaz. Ekképpen igazat szólt *volna* Jézus. Ámde mivé tette a Törvény *szellemét*?

Nemde *visszajára fordította*, nem igaz?

Mt 5,38–39: „*³⁸Hallottátok, hogy megmondattok: Szemet szemért és fogat fogért. ³⁹Én pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem aki arcul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik orcádat is.*”⁴⁸

De bizony igaz. Akkor pedig a Törvény *ellen* szólt, s a „*betöltés*” itt „*leváltást*”, „*behelyettesítést*” kell jelentsen. Amúgy pedig itt azt mondja Jézus, hogy *ne vágjatok vissza, ha bántottak benneteket, hanem inkább engedjétek a Gonosznak*...

De mivel indokolja tanát Jézus?

„*⁴⁸Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.*”⁴⁹

Vagyis legyen az ember a „*mennyei Atyához*” hasonlatossá, legyen „*tökéletessé*”, legyen *isten* *lényé*. De miért, és minek? Mire jó ez? *A Törvény a társadalmi együttélés harmóniájáért adatott, s nem azért, hogy az ember saját természete fölé kerekedjék*. Minekutána a Törvény működött, ekképpen *felrúgása* – amelyet Jézus cselekedett meg – *társadalom-* és így *emberellenes bűn volt*. *Az embernek nem kell oly tökéletessé válnia, mintha a természet felett állna – Jézus tehát hazudott*. Ám hazugságai, álbölcsölete, *szofizmusa* nem lett volna elegendő, hogy célját elérje. Erről beszélt később Pál is, hiszen Pál jól tudta, Jézus csak a kereszthalálból való feltámadása révén tudta bizonyítani *isteni* mivoltát, *s megsemmisíteni ekképp a mózesi törvények érvényességét*. *Átokká*, vagyis *kárhozóvá* vált tehát, hogy lerombolja

a Törvényt, s hogy annak helyébe *saját törvényét léptesse*. Szembeszállt így a korábbi isteni átokkal – saját lényét változtatván átokká –, *hogy megsemmisítse a törvény átkát, vagyis, hogy megváltson a bűntől*. Jézus tehát a bűn (az erkölcsi rossz) *objektivitásától* (lététől) váltotta meg (szabadította meg) az emberiséget – relatívvá, szubjektívvé, *önkényessé változtatván bűnt és bűnhődést*. Az ember Jézus kegyelmére van utalva, s – a kereszténység szerint – Isten azért lett emberré, hogy az ember közelebb kerülhessen Óhoz, s hogy Ő közelebb kerülhessen az emberhez.

A törvény átkos volt, mert átokkal sújtotta megtagadóit, Jézus ellenben a bűnösöket nem sújtja átokkal – vagyis nem taszítja el őket magától –, csupán a megbánásukra és az iránta érzett szeretetükre számít, hogy azok elnyerhessék *kegyelmét*. *Jézus a legnagyobb bűnösöket szereti a legjobban*, mert ők azok, kik a legmesszebből tértek meg hozzá, megbánván bűneiket – így szól a keresztény tanítás...

Erdemes itt szólni a feltűnő hasonlóságról, már ami a hindu-árja szent könyvet, a *Bhagavad Gítát* illeti. Mert mit szól a Gíta a *megváltásról*?

(A Megváltás)

66. vers

sarva-dharmān parityajya mām ekaṁ śharaṇaṁ vraja
 ahaṁ tvām sarva-pāpēbhyo mokṣhayiṣhyāmi mā śhuchah
 „Add fel a vallás minden változatát, s hódolj meg egyedül Énelőttem!
 Én megszabadítalak minden bűntől, ne félj!”⁵⁰

Sri Krisna éppúgy *Megváltó* tehát, mint Jézus „Krisztus”, mert megvált, azaz *megszabadít* „minden bűntől”. Am mégis, mit jelent e „*megváltás*”?

30. vers

api cet su-durācāro
 bhajate mām ananya-bhāk
 sādhuḥ eva sa mantavyaḥ
 samyag vyavasito hi saḥ
 „Még ha valaki a legförtelmesebb tetteket követi is el, ha minden kihasználáson és lemondáson alapuló, nem odaadó törekvést feladva elkezd kizárólagos és háborítatlan szolgálatomat, akkor tiszteletreméltó, mint egy szent,
 mert magához ölelte az élet forradalmi síkját.”⁵¹

Vagyis a *Megváltás* a „*bűn káros visszahatásától*”, a bűn következményétől, a bűnhődéstől, tehát a *társadalmi elítéléstől szabadít meg*.

Meglehetősen *kéértelmű* tehát a hindu szent szöveg is. „*Megszabadítalak minden bűntől, ne félj!*” Ez jelentheti azt – mint ahogy az ember automatikusan gondolná –, hogy a *negatív cselekvéstől* óv meg a „*Legfelsőbb Úr*”, vagyis attól, hogy rosszat tegyünk; ám jelentheti azt is – amit egyébként ténylegesen jelent is –, hogy a *rossz cselekedet negatív társadalmi következményeitől óv meg*...

13. vers

yajña-śiṣṭāśinaḥ santo
 mucyante sarva-kilbiṣaiḥ
 bhujate te tv aghaṁ pāpā
 ye pacanty ātma-kāraṇāt
 „Az erényes lelkek, akik részesülnek a világegyetem félisteneinek felajánlott öt nagy áldozatból származó ételmaradékból, ennek köszönhetően felszabadulnak az élőlények ellen elkövethető ötféle erőszakos tettől származó minden bűn alól. De a gonosztevők, akik önnön érzéki kielégülésükre főznek, bizony csak bűnt esznek.”⁵²

Itt a lényeg: „[...] ennek köszönhetően felszabadulnak az élőlények ellen elkövethető ötféle erőszakos tettből származó minden bűn alól.”

A 'bűn' a Bhagavad Gita értelmezésében látnivalóan *nem* a 'rossz cselekedet' értelmét kapja, így *nem identikus* értelmű, hanem a *rossz cselekedet negatív következményének*, tehát a 'bűnhődésnek' értelmét...

Nagyon is egybevágunk Krisna tanításai tehát Jézuséival.

A Jézus által tanított erkölcsiség lényege a szeretet szerinti cselekvés, s nem ismeri a feltétlen büntetést, a kiátkozást – Jézus, mint „isten” tehát *nem* „kegyetlen zsarnok”, hanem „megbocsájító és szerető úr”...⁵³ A kereszténység a *szeretet vallása* ekképpen, szemben a judaizmussal, amely a *Törvény* (az *igazságosság*) vallása.⁵⁴ Pál azt állította, hogy *nem* a Törvény által, hanem a Jézusba vetett hitből igazulhatunk meg.⁵⁵ Tehát – mint fentebb már hangsúlyoztam –, *Pál állítása szerint nem attól erkölcsös (erkölcsileg igaz, mint igaz ember) valaki, hogy erkölcsösen (a Törvény szerint) cselekszik, hanem attól, hogy Jézust imádja...*⁵⁶

Vagyis, hogy ki vagyunk szolgáltatók a hit szubjektivitásának, amellyel *nem* állítható szembe semmiféle kézzelfogható objektiváció.⁵⁷ Jézus Isten Fia, s általa mindannyian Isten fiaivá – vagyis örökéletűvé válhatunk.⁵⁸ A Jézus „Krisztusban” való hit az üdvözülés egyedüli útja és lehetősége...⁵⁹

A kereszténység tehát egyértelműen racionalizmus-ellenes, megfosztja az embert cselekedetei helyességének objektív mércéjétől, hogy helyébe az „isteni” *önkéntes* „kegyelmében” való *szubjektív hitet* tegye.⁶⁰ A kereszténység győzelme így az *erkölcsi tudás halálát* jelentette, s a *Sötétség Birodalmának* elburjánzását a Földön.⁶¹ Jézus, a *Corporatio* – akit tévesen neveznek „Krisztusnak” („Felkentnek”, tulajdonképpen *trónkövetelőnek*)⁶² – olyan vallást hozott létre a Földön való megjelenése révén, amely *átkos* volt a világra.⁶³ Az, hogy a mi mai világunk keveset érzel a kereszténység átkos mivoltából, csak azért van – mint fentebb már említettem –, mert a *reneszánsz* és a *felvilágosodás* révén napjainkra a kereszténység hatalma meggyengült. A felvilágosodás révén a racionalizmus *jórészt* győzedelmeskedett a kereszténység *irracionalizmusa* felett.⁶⁴

A kereszténység éppúgy a gyűlölet vallása, mint ahogy a szereteté, hiszen a szeretet *nem* lehet meg a gyűlölet nélkül; a szeretetet a gyűlölet határozza meg (affirmálja), tagadván azt – s viszont. Milyen vallás az, amely a szeretetet egyoldalúként állítja be, egyoldalú szeretetet hirdetvén?⁶⁵ Azt állítja, a szeretet legyőzi a gyűlöletet, sőt, hogy a gyűlölet – éppúgy, mint a rossz – *nem* is létezik; ahogy Agoston mondta: „*a rossz nem létező, hanem léthiány*”.⁶⁶ Vagyis szeretetet kell csupán adni ellenségeinknek, s szeretetben megbékélnünk velünk.⁶⁷ Ezen érvelés persze erősen sántít. A gyakorlatban ugyan érvényesülhet, de csak akkor, ha morálisan meg tudjuk szégyeníteni ellenségeinket szeretetünk *feltétlenségével*, vagyis ha érzelmileg meg tudjuk győzni őket gyűlöletük *hamisságáról*. Ám ez csak akkor működik, ha ellenségeink nincsenek az erkölcsi *limesen*, határvonalon túl.⁶⁸ Ráadásul „*nincs gyűlöletkeltőbb a megparancsolt szeretetnél*” – mint Vekérdi Tamás nyilatkozta.⁶⁹ *A gyűlölet és a rossz pedig éppannyira létezők, mint a szeretet és a jó. A szeretet a vonzódás, a gyűlölet a taszítódás; a jó mint olyan a megfelelőség, a rossz pedig a nem-megfelelőség.*⁷⁰

A kereszténység tanításai – s köztük a fő tanítómesteréi, Jézuséi – tehát *hamisak*. A kereszténység erkölcsi és metafizikai relativizmusa (*nihilizmusa*) *talajtalan*, amely romlásba, szakadékba taszította a világot.

A kereszténység „haszna” a (fő)hatalmat gyakorló rendkívül szűk *írastudó* réteg számára adatott meg csupán, akik mint az egyház vezetői feltétlen uralmat gyakoroltak a keresztény közösségen. A kereszténység vallása – mint a Gonosz (a *Vádló*) uralma

– tehát az *elnyomó hatalom vallása*.⁷¹ Ilyen vallás a hinduizmus is (az *árja vallás*), s a kereszténységnek e vallással való rokonságára számos keresztény teológus és indiai filozófus is felhívja a figyelmet.

BIBLIOGRÁFIA

Önálló kötet:

- Szent Biblia azaz Istennek Ó és Új testamentomában foglaltatott egész Szent Írás, magyar nyelvre fordította Károli Gáspár, Magyar Bibliatársulat, Budapest, 2005
- B. R. Sridhara Deva Goswami: Bhagavad Gíta – Az édes abszolút rejtett kincse, [*Bhagavad Gíta – The hidden treasure of the sweet absolut*], ford. Dóka Róbert, Harmónia Alapítvány, 2003
- Martin Heidegger: Der deutsche Idealismus (Fichte, Schelling, Hegel) und die philosophische Problemlage der Gegenwart, GA, Band 28, Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main, 1997
- Schwendtner Tibor: Husserl és Heidegger – Egy filozófiai összecsapás analízise, L'Harmattan, Budapest, 2008

Tanulmány gyűjteményes kötetben:

- Elliot R. Wolfson: Abraham ben Samuel Abulafia and the Prophetic Kabbalah; in: Jewish mysticism and Kabbalah, szerk. Frederick A. Greenspahn

Periodika:

- Dave Badwell: Az Isten Fia kifejezés jelentősége [211], Isten egyházának keresztény gyülekezetei, 1997
- Hetek – IV. évf. 44. sz. 2000. okt. 28. – EPA
plato.stanford.edu/entries/hume-religion
wikipedia.org
 Wikipedia the free encyclopedia

JEGYZETEK

- 1 „Az Én Szóf [Ein Sof], vagy [Ayn Sof] (héberül אין סוף), a Kabbalában mint valamennyi szellemi tartomány teremtésének ön-manifestációjánál korábbi Isten van értve, s valószínűleg Ibn Gabirol kifejezéséből, a »Végtelen Egyből« (*she-en lo tiklah*) származik. Az Én Szóf fordítható »nincs végeként«, »véget nem érőként«, »amelynek nincs végeként«, vagy végtelenként. Az Én Szóf minden teremtett lét [existence] isteni eredete, szemben az Énnel [Ein] (vagy Ajinnal [Ayn]), amely a végtelen semmiség (*nem-dologság*) [infinite no-thingness]. [...] Más szavakkal az »Én Szóf« a »névtelen létet« jelenti. Egy másik fejezetben a *Zóhár* a kifejezést az »Én«-re [Ein] (nem-létező) redukálja, mivel Isten úgy meghaladja az emberi felfogást, mint a gyakorlatilag nem-létező.” (Forrás: Ein-Sof – Wikipedia the free encyclopedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Ein_Sof)
- 2 Nézetem szerint Isten *nem* fizikai, hanem *metafizikai*, vagy *transzfizikai* identitás, aki csak egészen elvont módon fogható fel – mint az *alanyi mindenség*. Isten ekképpen úgy áll szemben az univerzummal, a *létezőség totalitásával*, mint az *alanyiság abszolútívúása (végtelenség) a tárgyi-ság totalitásával (határtalanság)*.
- 3 Vö. G. Z. E.: Az onto-teológia részleges rehabilitációja. *Valóság*, 61. évf. (2018) 8. szám, 87–103. o.
- 4 Ezen új kezdet a heideggeri cél beteljesítését jelentené, ám nem egészen a Heidegger által elképzelt módon, hanem éppen az onto-teológia *részleges* rehabilitációja révén.
- 5 E hatás bekövetkezése szükségszerű, amennyiben a metafizika mint filozófia tudományos rangra emelkedik.
- 6 Heidegger másról beszélt, szerinte Istennek nincs helye a filozófiában (a tudományban) – ekképpen „az új értelemben vett metafizikát”, amely „a végességen, a szabadságon és a történetiségen alapszik” a „mi magunkban”, vagyis az *Emberben* kell megalapozni, s itt nem titkoltnak „már mindig is »antropológia« történik”. (Vö. Schwendtner Tibor: Husserl és Heidegger – Egy filozófiai összecsapás analízise, L'Harmattan, Budapest, 2008, 271. o.; ill. Martin Heidegger: Der deutsche Idealismus (Fichte, Schelling, Hegel) und die philosophische Problemlage der Gegenwart, GA,

- Band 28, Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main, 1997, 46. o.)
- Miután Istenről nincs, mert nem is lehet mondaní, illetve vizsgálni valója a tudománynak – így Heidegger –, ekképpen a metafizikai megalapozást mint fundamentálonológiai a fakticitás hermenutikája kell jelentse, s így az ember mint olyan (a jelenvalólét) létszerkezetének feltárása a tudományos filozófia jövője. Mint kiderült később – már maga Heidegger számára is –, ez koránt sincs így...
- 7 „A probléma addig nem mozdul ki a helyéről, amíg a logikát ismét vissza nem vesszük az ontológiába, azaz amíg Hegelt, aki éppen fordítva a logikát az ontológiában oldotta fel, nem értjük meg, és ez mindig annyit tesz, hogy a kérdésfeltevés radikalizmusával legyőzzük és elsajátítjuk. Hegel e legyőzése a belsőleg szükségszerű lépést jelenti a nyugati filozófia fejlődésében, amelyet meg kell tennünk, hogy a filozófia egyáltalában még életben maradjon. Hogy sikerül-e, hogy a Logikát ismételten filozófiává tegyük, nem tudjuk; a filozófiának nem szabad jövendőlnie, de aludnia sem.” (Heidegger 2001: 224. o.)
- A fentebbi Heidegger-idézet rendkívüli fontosságú. Mutatja, hogy 1. Heidegger úgy gondolta, hogy a szakma (ő sem) érti kellőképpen Hegelt, 2. Hegel megfelelő szintű megértése – és megelőlegezeten a kritikai elsajátítás általi legyőzése – abszolút feltétele a nyugati filozófia továbbélésének. 3. A fentebbiekből következik viszont, hogy itt egy Hegelhez való hangsúlyozottan kritikai visszanyúlásra van szükség – ergo részleges rehabilitációra.
- 8 Az ősidőktől fogva egészen a poszthegeiliánus korig (a XIX. század közepéig) nem volt kérdés tehát, hogy van természetfeletti valóság. *Korunk tudata azonban ateista tudat*, s mint R. Rorty fogalmazott, vallás és filozófia utáni korban élünk.
- 9 Vagyis tizlet egy istenséggel.
- 10 Ez persze létérdekelt is jelenthetett az ókorban, hiszen veszélyes és nehéz volt sokszor még a pusztá megmaradás is olykor egész népek számára. *Ettől a felfogástól alapvetően eltér Izráel népe*, hiszen a zsidók – hitük szerint – mint Isten (Adonáj) kiválasztott népe, az Úr által vannak az Ő feltétlen szolgálatára kiválasztva, amely kiválasztottság pedig egyszerre áldás és átok is.
- 11 A „*legfelsőbb lény*”, az „*abszolút forma*”, az „*első létező*” (kereszténység, hinduizmus, iszlám), az „*Istenség Legfelsőbb Személyisége*” (hinduizmus), az „*tartalom nélküli forma*” (buddhizmus) a természet, a φύσις feletti uralom birtokosaként mint az Isten (*abszolútum*) kapott e vallásokban elismerést.
- 12 Mint ahogy például az „István, a király” című rockoperában mondja István: „E földön nála nincs nagyobb erő”...
- 13 B. R. Sridhara Deva Goswami: *Bhagavad Gita – Az édes abszolút rejtett kincse*, [*Bhagavad Gita – The hidden treasure of the sweet absolut*], ford. Dóka Róbert, Harmónia Alapítvány, 2003, 335–341. o.
- 14 Ez mindenestre evidens.
- 15 Már önmagában az, hogy az „*örökkévaló Legfelsőbb Személy*” avatárjaként hivatkozni a hinduk Krisnára mint Visnu (az „*Istenség Legfelsőbb Személyisége*”) inkarnációjára, mutatja, hogy az *Ens Primum corporatiójaként kell felfogni* – csakúgy, mint a „*Fiút*”, *Jézust*. Ez utóbbi *isteni személy tisztán isteni* mivoltában a *niceai hitvallás* szerint csupán *része* az Első Létezőnek. Én viszont úgy gondolom, hogy a *Fiú nem Isten, hanem angyal*, vagyis isteni (θεϊόν) személy, *szellem*. Eszerint viszont a *Szentháromság* (*Sancta Trinitas*), ill. a *Trimúrta a Démon* (!) *három alakjának egysége*.
- 16 Uo. 144–146. o.
- 17 Mint Pál apostol mondja: Ha „Krisztus” nem támadott volna fel a kereszthalálból, nem lenne kereszténység sem.
- 18 Vö. előző lj.
- 19 „A héber Bibliában Ézsaiás 14:12-ben a *helel ben-shachar* (הלל בן שחר) kifejezés szerepel. *Helel* a Vénusz bolygó héber neve, *ben-shachar* jelentése »a hajnal fia«. [...] Helel-Lucifer legendáját az i. e. 1. században kapcsolták össze Sátánnal; ez megfigyelhető például az *Ádám és Éva könyve* vagy a *szláv Énókh könyve* című apokrif iratokban. Az utóbbi szerint Sátán-Satanielt túlzott büszkeségeért levetették a mennyből, és azóta a levegőben repül a mélység felett.” (Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Lucifer>)
- Lucifer tehát a *fényhozó hajnalcsillag*, Helel, a Sátán. Ugyanígy nevezi meg magát Jézus a Jelenések könyvében: „Én Jézus küldöttem az én angyalom, hogy ezekről bizonyosságot tegyen néktek a gyülekezetekben. Én vagyok Dávidnak ama gyökere és ága: ama fényes és hajnali csillag.” (Jel 22,16)
- 20 Krisna Visnu nyolcadik inkarnációja volt, a Legfelsőbb Lény avatárjaként, aki Kr. e. 3200-ban született a Bhagavad Gita alapján.
- 21 Elliot R. Wolfson: Abraham ben Samuel Abulafia and the Prophetic Kabbalah; in: *Jewish mysticism and Kabbalah*, szerk. Frederick A. Greenspahn, 73. o., a szerző ford. Eredeti szöveg: „In one extraordinary passage, Abulafia writes that the »Greek Christians« call the Messiah »anti-Christ«. For he stands opposite [Jesus] to indicate to everyone that his saying to the Christians, that he is God and the son of God is a complete lie, for he did not receive the power from the unique name, but rather all his power hangs on the image of the Teli, the serpentine constellation, which is hanging on the tree of knowledge of

- good and evil. The true Messiah, by contrast, is suspended from the tree of life. [...] In the same context, Abulafia satirically renders the eucharistic images of the bread and wine, the body and blood of Christ (related typologically to the dreams of Pharaoh's baker and cupbearer, which were interpreted by Joseph). The bread is identified as the *corpus daemones*, which he glosses as the bodies of demons, the opposite of *dominus*, whose matter is spiritual and divine. Rather than being the body of God (*corpus domini*), Jesus is bread, which is the body of the demon, the force of Satan, which, for Abulafia, connotes the imaginative faculty that has the capacity to deceive.”
- 22 Hegel az „abszolút szellemet” mint „abszolút formát” nevezi meg, s ezen utóbbi megnevezés lényegében azonos a *Bhagavad Gítában* szereplő „Univerzális Forma” megnevezéssel. Persze ugyanitt szerepel az „Édes Abszolút” megnevezés is.
- 23 Aquinói Tamás Istent ekképpen határozza meg: *Ens Primum qua summum ens est ipsum esse per se subsistens, sed existens* (az Első Létező mint létezőegész maga az önmagában fennálló, vagy létező lét). Jóval később Hegel és Schelling az abszolútumnak mint *abszolút identitásnak* a felfogásán vitázott. Hegel a „*meghatározottság totalitásaként*”, míg Schelling a „*totalis indifferenciaként*” definiálta az abszolútumnak *abszolút identitásként* való értelmezhetőségét. A schellingi felfogás persze a maga schellingi – kétségkívül *spinozista* értelmeztségében (mint ezt maga Schelling is elismerte), mint szubjektivitás és objektivitás egysége, azaz mint a szubjektum-objektum nemléteben feloldódó egysége –, nyilván nem kielégítő, ebben igaza volt Hegelnek (ez tehát „az abszolútumnak az a bizonyos éjszakája, amelyben minden tehén fekete” (Hegel 1973, 16. o.); ámde ha segítségül hívjuk Heideggert, már más eredményt kapunk. Heidegger ugyanis a *teljes különbségnélküliséget* (totális indifferenciát) mint a *Semmit* „*sohasem csupán csak semmis-ként*” értelmezte – hasonlóan Meister Eckharthoz –, hanem mint azon *megnevezettséget*, amelyben „*annak tágasságát tapasztaljuk meg, ami minden létező számára biztosítja, hogy van. Ez pedig maga a lét.*” Ehhez persze hozzá kell tenni, hogy itt valójában nem a pusztá megnevezésről van szó, hanem a semmifogalom metafizikai jelentőségének erőteljes hangsúlyozásáról, amely első ízben a freiburgi székkfogaló előadásán történt meg.
- 24 Az első *objektív* (*Ens Primum*) a *Szellem*.
- 25 Mint Kant írja, az 'én' nem más, mint „az appercepciók eredeti szintetikus egysége”. De mi az 'abszolút én'? Kant után az észleltségek (appercepciók) közvetlen organikus egységének *feltétlensége*. Az észleltségek pedig a fenomének (a tudattárgyiságok), vagyis a feltétlen öntudat a fenomének egységének abszolútuma. A fentebbiek szerint tehát az 'abszolút én' mint 'abszolút tudat' nem más, mint a *fenomenális abszolútum*, az *észleleti feltétlenség* – az *érzéki abszolútum*, vagyis Isten *létszava* (ergo *lényege* – tehát *tagadása*).
- 26 A Kép (műrti, εικόνα) – μορφή, vagyis ἰδέα, εἶδος – a kinézet (Heidegger), a szellem tulajdonkép(p) enisége, tehát a fogalom, s mint abszolút – a Λόγος.
- 27 Vagyis a „tagadás tagadása”, az „abszolút tagadás”. *Így lesz a Semmi lété.*
- 28 Ekképpen a *Füü* nem más, mint az *első teremtmény*, a *Határtalan Szellem*. „*A zsidókhöz irt levél* Krisztus az Isten fia és az angyaloknál feljebbvaló 1. Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nekünk fia által, 2. A kit tett mindennek örökösévé, a ki által a világot is teremtette, 3. A ki az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása, a ki hatalma szavával fenntartja a mindenséget, a ki minket bűneinktől megtisztítván, üle a Felsőnek jobbára a magasságban, 4. Annnyival kiválóbb lévén az angyaloknál, a mennyivel különb nevet örökölt azoknál.” (Szent Biblia, Újtestamentom: 257. o., kiemelés a szerzőtől)
- A Szellem mint az Első Teremtmény Pál írása alapján is képmás, az Úr (Adonáj) valóságának kinézete (εἶδος-a), a Λόγος, vagyis a *Végtelen* (Isten) *létezése* mint *lényege* (Wesen) – ergo *negativitása*, *tagadása*, *végessége*, *meghatározottsága*.
- 29 „(8. vers) Szent híveim felszabadtítása, a bűnös gonosztevők legyőzése és az igazi vallás erős megszilárdítása végett korszakról korszakra megjelenek Én.” (Bhagavad Gita 2003: 146. o.)
- 30 Vajon miért tette ezt a Gonosz? Mi lehetett a *summa causa* itt? Úgy gondolom, hogy harcolni akart –, s persze harcol a mai napig is – a próféciák ellen (amelyekről tudja, hogy igazak), vagyis az *Ígélet* ellen, amely Izráel népének tétetett: „*Ismélt ígélet a Csemeteről, ki király és pap lesz egyszersmind [...] Ímé, egy férfit, a neve Csemete, mert csemete támad belőle, és megépíti az Úrnak templomát!*” (Szent Biblia azaz Istennek Ő és Új testamentomában foglaltatott egész Szent Írás, magyar nyelvre fordította Károli Gáspár, Magyar Bibliatársulat, Budapest, 2005, 881. o.)
- 31 Ezt Jézus maga megjósolta évtizedekkel korábban: „*24 És kijövéen Jézus a templomból, tovább méne; és hozzámenének az ő tanítványai, hogy mutogassák néki a templom épületeit. 25 Jézus pedig monda nekik: Nem látjátok-e mind ezeket? Bizony mondom nektek: Nem marad itt kő követ, mely le nem rombolatik.*” (Szent Biblia 2005: Újtestamentom, 33. o.)

- 32 David Hume így ír a kereszténység erkölcsiséghez és társadalmi stabilitáshoz való viszonyáról: „[...] Ebben az értelemben úgy látjuk, hogy az emberi lények úgy vannak megalkotva, hogy képesek az erkölcsös életvitelre és képesek a társadalmi együttműködés és harmónia fenntartására. Amennyiben a vallás egyáltalában szerepet játszik itt – hangsúlyozza Hume –, akkor inkább korrumpál és megzavar, mintsem hozzájárul az erkölcsiséghez és a társadalmi stabilitáshoz.” (Eredeti szöveg: „[...] By these means, we find that human beings are constituted in such a way that they are capable of moral conduct and able to sustain social cooperation and harmony. In so far as religion plays any role here, Hume maintains, it is more likely to corrupt and disturb, than to contribute, to morality or social stability.” Forrás: <https://plato.stanford.edu/entries/hume-religion/>)
- 33 Hogy mást ne mondjak, A. Hitler ideológiájának nagy részét közvetlenül és kritikátlanul Nietzsche-től vette át. „1941. október 21-én, szokásos magabiztossággal szögezte le: »Mindazonáltal a galileai, akit később Krisztusnak neveztek, valami egészen mást akart. Népvézernek kell tekinteni, aki szembenállt a zsidókkal. Galilea olyan település volt, ahova a rómaiak talán gall légionáriusokat helyeztek, és bizonyos, hogy Jézus nem volt zsidó. A zsidók egyébként úgy tudták, hogy ő egy kurva és egy római katona gyermeke volt.« Hitler ősszegzése szerint a főbűnös Pál apostol volt, ő találta ki, hogy Isten előtt minden ember egyenlő, ezzel ásta alá a Római Birodalmat. S Szent Pál volt az Hitler szerint, aki a »... zsidók elleni helyi, árja mozgalmat időtlen vallássá tette, amely az emberek egyenlőségét és csakis Istennek való engedelmességét hirdeti... Rómát bolsevizálták és a bolsevizmus ugyanazzal az eredménnyel járt, mint később Oroszországban.« (Hetek – IV. évf. 44. sz. 2000. okt. 28. – EPA)
- 34 Ha csak a történelmi valóságot nézzük is, akkor is éppen a fentebbiek ellenkezője tűnik igaznak...
- 35 „A Messiás az Isten fiának nevezte önmagát, és voltak, akik ezt felismerték és szintén így nevezték őt. [...] Viszont a mai emberek nem értik meg azt, hogy pontosan mit jelentett az első századi zsidónak az *Isten fia* megnevezés. Mint látni fogjuk, ennek a névnek a jelentése teljesen mást mondott számukra, mint a mai, általánosan elterjedt értelmezés. Mt 16,14–17: »¹⁴Ők pedig mondának: Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül. ¹⁵Monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? ¹⁶Simon Péter pedig felelvén, monda: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia. ¹⁷És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám. [...]« Pedig az Ószövetségben teljesen más jelentése volt ennek a megnevezésnek, és az első században a zsidók még aszerint használták ezt a kifejezést. Néhány fontosabb példa arra, hogy milyen értelemben használta a megnevezést az Ószövetség:
- Dán 3,25 »Felele, és monda: Ímé, négy férfiút látok szabadon járni a tűz közepében, és semmi érelem sincs bennök, és a negyediknek ábrázata olyan, mint az *Istennek Fié*.«
- Jób 2,1. »Lón pedig, hogy egy napon eljövénék az *Istennek fiai*, hogy udvaroljanak az Úr előtt. Eljőve a Sátán is köztöttek, hogy udvaroljon az Úr előtt.« Ezekből az idézetekből világosan látható, hogy az Isten fiai megnevezés az angyalokra vonatkozott, akik közé számított még *HaSatan*, vagyis a nagy Ellenfél, Sátán, az ördög is.
- Jób 38,7 »Mikor együtt örvendézének a *hajnalcsillagok*, és *Istennek* minden *fiai* vigadozának?« Zsolt 89,7 »Mert ki hasonlatos az egekben az Úrhoz? Ki hasonlatos az Isten fiai [héb. bene elim vagyis az Isten fiai] között az Úrhoz?« (NAS alapján magyarul)
- Látható tehát, hogy az ószövetségi írásokban az Isten fiai kifejezés az Isten szellemi fiaira, az angyalokra vonatkozott. Ezt a kifejezést pontosan ilyen értelemben használták az első századi zsidók is, és csak jóval később állt be egy paradigma fordulat e szó értelmezésével és használatával kapcsolatban.»
- (Dave Badwell: Az Isten Fia kifejezés jelentősége [211], Isten egyházának keresztény gyülekezetei, 1997, Forrás: www.ccg.org/hungarian/s/p211.htm, 3. o.) A King James-Biblia alapján (Daniel 3:25) korrigáltam a Károli-féle fordítást.
- A fentebbiek alapján kijelenthető, hogy az „*Isten fia*” kifejezés az „*Isten angyala*” kifejezéssel ekvivalens, míg a „fiúság” kifejezés pedig az „angyalsággal” identifikálható. Az utóbbi alapján pedig már az „örök élet” is érthető lesz: az eszerint nem más, mint az *angyali lét*.
- 36 Szent Biblia 2005, Újtestamentom: 223. o.
- 37 Nyilvánvaló itt az utalás az ószövetségi próféciára a Messiás eljövételéről. Ám a kereszténység, Páltól kezdve Dávid királyságának újratemetését „*Mennyei királyságként*” értelmezte.
- 38 Uo.
- 39 Vagyis, hogy az etikai racionalizmust etikai irracionalizmus váltsa fel.
- 40 Ezt jelenti lényegében a *megváltás: a törvénytelenység uralmában való szabad önkényt – az erkölcs béklyóitól való megszabadulást*, s ez a „*fiúság elnyerésér*” is jelenti. De mi ez utóbbi? A „*fiúság*” ’angyalságot’ jelent – jelen esetben viszont egyértelműen a *Sötétség Angyalaihoz* való tartozást.
- 41 Szent Biblia 2005, Újtestamentom: 223. o.
- 42 Vagyis e szabadság *transzcendens* szabadság.

- 43 Ergo a *Gonosz* szolgálóiként haláluk után elnyerik a *Mennyek Országát* –, azaz maguk is *démonokká*, a *Sötétség Angyalaivá* válnak majd.
- 44 A „gyengék erkölce” – nézetem szerint – azt jelenti, hogy az *erkölcsileg gyengék erkölce*, hamis, képmutató, *perverz álerkölciség*. Viszont Nietzschevel ellentétben – mint a fentebbiekből már kiderülhetett – nem fogadom el azon keresztény konvenciót, miszerint a kereszténység a judaizmus betetőzése lenne; hanem úgy gondolom, hogy éppen ellenkezőképpen áll a dolog. Ehhez még hozzá kell tenni, hogy Nietzsche valójában nem Jézust, hanem Pált és az egyházat támadja, mondván, hogy az *zsidó-keresztény*, s nem *igaz-keresztény*... Amit tehát Nietzsche a kereszténységben gyűlöl, az a keresztény hitnek az ószövetségi öröksége, vagyis éppen az, ami nem keresztény, nem jézusi, hanem éppenséggel zsidó. Tehát pl. e fogalmakat, mint: igazság, erkölcs, bűn, bűnhődés, részvét...
- 45 Szent Biblia 2005, Újtestamentum: 223. o.
- 46 Szent Biblia 2005, Ótestamentum: 216. o.
- 47 Szent Biblia 2005, Újtestamentum: 7. o.
- 48 Uo. 7–8. o.
- 49 Uo. 8. o.
- 50 Bhagavad Gíta 2003: 518. o.
- 51 Uo. 285. o.
- 52 Uo. 117. o.
- 53 Másrésztől viszont jót és gonoszt egyaránt a pokol tüzeivel fenyeget... Amúgy pedig azt hirdeti a kereszténység, hogy „e világ földi pokol”... Teljességgel logikátlan, irracionális és negatív az egész.
- 54 Így kerül szembe egymással az *igazságosság* és az *igazságtalanság* vallása – hiszen itt a *racionalizmus* kerül szembe az *irracionálizmussal*, mert a „*szeretevallás*” szükségszerűen *elfogult* vallás, mert a *szerető mindenkor elfogult*, vagyis *igazságtalan*.
- 55 Vö. Pál levele a galátziabeliekhez: 3,11–12.
- 56 *Ez az abszolút tekintélyelvűség: Jézus isteni tekintélye mindenfajta racionális megfontolást, de a természetes erkölcsi érzéket is felülírja*. De amúgy is félreértelmezi az erkölcs fogalmát, ill. az *erkölcsi igazságot* mint olyant – hiszen ez utóbbi egyértelműen az *emberi cselekvésben*, a tettekben, s *nem* a hitben nyilvánul meg. E korlátlan tekintélyelvűség tehát roppant veszélyes és káros.
- 57 A „*szubjektivitáson-orientáltság*” – mint Kunszt írja – Heidegger szerint is a *kereszténység rákfenéje*, mely utóbbi szintén Heidegger megállapítása szerint egy „*kihunytt csillag*”, amelynek fénye azonban még mindig reánk vetül...
- 58 Vö. 35. lj.
- 59 Am mi ezen „üdvözülés” valójában? Az Isten fiaiként való öröklét? Vagyis a *démonlét*? Gyönyörű perspektíva...
- 60 Vö. 53–54. lj.
- 61 Vö. 8. o.
- 62 A kereszténység által konvencionált fogalomértelmezés Krisztus (Messiás) = Megváltó – noha a *Felkent* valóban megszabadítja Izráel népét, s az egész emberiséget a *Gonosz* uralmától; mégis félrevezető, hiszen *elkeni a felkentség pregnanciáját*, midőn a megszabadításra helyezi a hangsúlyt.
- 63 Vagyis kár-hozat-os.
- 64 Noha a kereszténység hatalma és *befolyása* azért még jelen van, s nem csupán a hívők, de az ateisták körében is, mint *sajátlagos szellemiség*. Erről már Nietzsche is írt.
- 65 Nem szerethetünk mindenkit, barátot és ellenséget, jót és gonoszt egyaránt és egyformán, hiszen ez *kollektív öngyilkosság* lenne. A gyakorlatban e tény mindig megmutatkozik a maga drámai valóságában. Mint B. Netanjahu nyilatkozta nemrég: „Ha jóval viszonzozuk a rosszat (a gonoszságot), csak még rosszabbat kapunk cserébe.”
- 66 Vagyis a *rossz eszerint csupán a túl kevés jó*. A „szegény rossznak” ezért kell jót adni...
- 67 Vö. előző lj.
- 68 Vagyis, ha gyűlölötük nem szilárd, mert alaptalan. Am az *identitás-alapú gyűlölet* nem ilyen.
- 69 Vö. <http://www.she.hu/nofilter/20180404-vekerdy-tamas-a-megparancsolt-szeretetlenincs-gyuloletkeltobb-szabo-mariann.html>
- 70 A 'jó' mint 'létező' tehát a '*megfelelő létező*', abszolút értelemben az abszolútumnak, Istennek megfelelő létező, ember. A 'rossz' pedig a '*megnem-felelő létező*', ember.
- 71 Ez az iszlámra, a hinduizmusra és a buddhizmusra éppígy jellemző.